Published and distributed under permit (No. 731), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 124. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., СУБОТА, 28-го МАЯ, 1921. — VOL. XXIX. No. 124. JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, MAY 28, 1921. — THREE CENTS

Будуть розсліджувати страйк в Мінго.

СЕНАТОВИЙ КОМІТЕТ УЖЕ ЗГОДИВСЯ НА СЛІДСТВО.

ВАШИНГТОН, 26. мая. — Сенатовий комітет для виховання та праці уже згодився на резолюцію, внесену сенатором Джансоном з Каліфорнії, щоби розсліджувати положенє в страйковім окрузі в Мінго Кавнті. Правда, що кромі сего треба ще ухвали цілого сенату, щоби почінати слідство, але загально сподіються, що сенат згодиться, бо всі чинники заявляють, що такого слідства домагаються.

Сего жадають передовсім сенатори з Кентакі та Вест Верджінії, далі представителі союза юнійй вуглевих майнерів, страйкарі, ба навіть властителі копалень уже кажуть, що вони йому не противляться.

СЛІДСТВО МАЄ ВЕСТИСЯ НА МІСЦИ І БУДЕ ЙОГО ВЕСТИ САМИЙ ПРЕДСІДАТЕЛЬ СЕНАТОВОГО КОМІТЕТУ.

Після всякої правдоподібности слідство буде вестися в місті Вілемсон, у Вест Верджінії, котре є положене в осередку дистрикту мягкого вугля, в котрім тепер іде страйк, повний зворушень. Слідством має проводити самий сенатор Кеніон, голова комітету для виховання та праці. Він плянує переслухати коло 50 свідків зпомежи робітників та таке саме число зі сторони властителів копалень.

Фінансовий агент Обєднаних Копалняних Робітників видав публичну заяву, в котрій каже, що союз юнійй годиться на слідство і витає його як перший крок до розкриття перед суспільностю причин заворушень в майнерськім дистрикті Західної Верджінії. Представитель властителів копалень видав також заяву, в котрій каже, що властителі копалень не противляться сенатовому слідству; такі чутки, кажуть властителі, розпускають про них майнери.

АРЕШТОВАНО ШІСТЬОХ ЛЮДИЙ ЗА БИТВУ В МІНГО.

ВІЛІЕМСОН, Вест Верджінія, 26. мая. — Капітан стейтової поліції в страйковім окрузі Мінго заявив нині, що поліція ще не відкрила досі, хто був виновником смерти двох жовнірів, що погибли учора в ночи.

З його оповідання навіть не можна набрати докладного переконання про те, серед яких обставин оба жовніри погибли. Жовніри розказують самі, що тої ночи почалася стрілянина коло одної кольонії страйкарів, живучих в шатрах. Поручник Лі зібрав сімох жовнірів і вибрався з ними в напрямі вистрілів. Щоби перейти річку Таг, треба було обходити далеко на полудни, бо річка була велика від уливного дощу. Коли жовніри опинилися на верджінськім боці, до сего відділу федеральних військ приручився відділ вествердженської міліції. Пішли разом далі ночю, серед страшної пітьми та уливного дощу.

Коли дійшли до копальні Биг Спринг, що лежить в долині, вояки почули, що хтось іде проти них, розмовляючи голосно. Поручник Лі підійшов зі своїми жовнірами до ідучих і приказав надходячим підняти руки в гору. Появилося чотирох мущин. Двох з них підняло руки, а двох ні. Жовніри стали обшукувати всіх, чи не мають коло себе оружа. Один з них кинувся в пітьмі на бік і пропав. В тій хвилі, як жовніри обшукували робітників, з темноти мали датися чути вистріли, від котрих погибли на місци два жовніри. Один жовнір, занятий ревізією майнерів, побачивши, що двох товаришів упало, вистрілив з рушниці до майнера, котрий стояв перед його рушницею з піднятими до гори руками. Куля перейшла йому через груди, і він упав на місци. Жовніри забрали двох убитих товаришів та смертельно постріленого майнера зі собою.

Постріленого майнера відставлено до шпиталю, але йому не було виходу. Він помер на другий день по полудни. Перед смертю він зложив зізнання перед поліцією, але поліція каже, що вони так помішані, що вона не може уживати сих зізнань.

На другий день зловлено майнера, котрий був межи чотирома арештованими. Кромі нього арештовано ще чотирох майнерів, котрих поліція держить у вязниці та старається звязати в якийсь спосіб зі заворушеннями.

ПИТАННЄ ВСТУПЛЕННЯ АМЕРИКИ ДО ВІЙНИ ПЕРЕД КОНГРЕСОМ.

ВАШИНГТОН, 26. мая. — Конгресмен М. А. Майкелсон, з Шікаго, вніс в палаті послів резолюцію, в котрій домагається, щоби палата послів розслідила, чи правда то, що Злучені Держави вступили до війни під впливом пропаганди, веденої групою межинародних банкирів.

Конгресмен наводить слова конгресмена Оскара Каловей, сказані в 1917. році, коли Америка збиралася до війни з Німеччиною, а з котрих малоби виходити, що могучі фінансові предприємства, великі сталеві, корабельні та другі компанії злучилися разом, щоби завести Америку до війни по стороні аліянтів. Конгресмен згадує також, що французький міністер заграничних справ Аното мав заявити, що в час, як Франція мала виповідати війну Німеччині, представитель банкової фірми Морган енд Ко. та американські дипломати у Франції заявили, що евентуально Америка дасться втягнути до війни по стороні аліянтів. Також сер Гилберт Паркер, що проводив англійською тайною інформаційною службою в Америці, мав сказати щось подібного.

Конгресмен домагається, щоби усі ті твердження були розслідженi.

ВИДАТКИ НА ІМІГРАЦІЮ.

Секретар (міністер) праці Дейвис зажадав від конгресу ухвалення для його міністерства суми пів міліона долярів на переведення в життє нового імігранційного закона. Сеї суми треба міністерству тому, що через ухвалення закона число нових імігрантів тепер значно збільшилося, і тому, що здовж мексиканської границі треба удержувати змітцнену сторожу.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІСИ ВИГОРАЮТЬ.

В Злучених Державах виходить і розходиться 21.000 часописів в 28.000.000 примірників кождого дня. Шістьдесять щоденних газет печатається в більш як 100.000 примірників, а одна хвалиться, що має звиш міліон читачів. Ледви й уявити собі можна, яку масу паперу зуживається в Америці на ті газети, щоб кождого дня напечатати і випустити двайцять вісім міліонів „копій" в кілька або й кількакайцять листків.

Відомо, що послідними часами газетний папір дуже подорожів і нераз тяжко було його дістати. Та здається мало відомо, що колись паперу зовсім може не стати і що мабуть вже незадовго американські газети будуть примушені зменшити свій обем і обмежити циркуляцію, а богато й зовсім перестане виходити.

Ґазетний папір виробляється з дерева і паперова індустрія в Злучених Державах зуживає щорічно пять з половиною міліонів сажнів дров. Стільки дерева вирубується кождого року ли шна самі газети в тих стейтах, що продукують папір: в Новій Англії, в Ню Йорку і понад північними озерами.

Розуміється, ліси моглиб відростати і згодом достарчати нове дерево, новий матеріял для паперової індустрії. Та в тім біда, що вони не відростають. Старе дерево вирубують, а молоде, що виростає на зрубі, руйнують пожари. В згаданих стейтах лишилося вже не більш як 50 міліонів сажнів соснового дерева, значить запас, що вистарчить для газет на папір на мало що більше як десять літ.

Знищенне лісів пересуває дереву індустрію все дальше на захід і на полудне. Алеж й там вона вигорає, помало але певно, і в цілій Америці ліс горить за лісом. В Злучених Державах есть 300 міліонів акрів пустих просторів, де колись ріс ліс, та ліс вирубано, а молоде дерево, що лишилося або наново виростало, винищив огонь. За пять літ, 1916-1920, пожари випалили звиш 56 міліонів акрів молодого лісу, робивши шкоди на яких 85 міліонів долярів. Взагалі огень нищить дерево в Америці куди скорше як воно може відрости і скоро недостача дерева може вбити всю дереву індустрію в Америці, а посередно й американські газети.

ДИВНА ХОРОБА.

До одного нюйорського шпиталю відставлено Едварда Келера, хорого на рідко трафляючуся хоробу Меніера. Коли лікар прийшов до його дому, хорий бігав по комнаті в коло, поки зачинений не впав на долівку. По якімсь часі встав знов і робив те саме. Лікарі не пророкують йому життя.

Причиною таких дивних обявів мае бути те, що підчас сеї хороби до слимачиці вуха находить велика скількість крови; се спричиняє страшний заворот голови.

СЕСТРА ПРЕЗИДЕНТА ГАРДИНГА ПІЗВАНА ЗА $25,000 ВІДШКОДОВАННЯ.

Пані Каролін Вото, сестра президента Гардинга, наробила недавно немало клопоту своїм листом до судді, котрий мав судити розводовий позов її приятельки. В тім листі вона дала до пізнання, що вона є добре знакома позовниці в справі і цікавиться тим, щоби справа була рішена по її стороні. Суддя не лише що не послухав того листа, але ще проголосив його зміст і зложив його до актів. Пізнійше навіть президент Гардинг вмішався в сю справу, висловлюючи свій жаль з того приводу, що сестра його допустилася такого невідповідного вплинання на перебіг справедливости, і обіцюючи судді, що сестра певно уже більше на таке не пуститься.

Здавалося, що сим ціла афера покінчиться. Однак, як показуєся, вона лише почалася. Др. Довл, проти котрого був звернений лист Гардингової сестри, вніс тепер позов до суду проти пані Вото, домагаючися від суду признання 25,000 долярів відшкодовання за шкоди на репутації, які він мав понести через лист.

Пані Вото була давнійше полісменкою, а від часу іменовання її брата кандидатом на президента працює у федеральним уряді здоровля.

НАМАГАНЕ САМОУБИЙСТВО ЧЕРЕЗ ШКОЛУ.

Дві 15-літні дівчини з Лонг Айленд Сити пробували доконати самоубийства. Коли мати одної з них пішла на роботу до фабрики, вони зійшлися в її домі і отворили всі газові ручочки в кухни. Один з мешканців дому зачув сморід газу і повідомив сторожа дому. Сторож старався вломити до дому через двері, але не міг; він тоді перейшов до дому зі сусідного мешкання. Коли отворив вікно, побачив коло газової печи обі дівчини сидячи на землі в обіймах. Вони були непритомні. Він скоро завізвав поліцію та шпитальне поготівле, яке їх привернуло до памяти пульмотором, а потім відставлено до шпиталю, де лікарі мають надію, що вони скоро зовсім виздоровіють. На столі кухні поліція найшла записку дівчат до своїх матерій, в котрих дівчата писали, що вони поповнять страшне самоубийство, щоби не піти до школи. Рівночасно вони пишуть до матерій, щоби вони сказали двом хлопцям, що вони їх люблять щиро.

РЕЛІГІЙНІ СКРУПУЛИ ПРОТИ ФОТОГРАФІЇ НА ПАШПОРТІ.

Департамент стейту розбирав недавно цікаву справу: Один проповідник з Шікаго котів вибратися на проповідування своєї віри до Швеції та Норвегії. До подорожи потребував він пашпорта. Та до пашпорта треба було залучити фотографію, а проповідник з релігійних зглядів противиться фотографованнюся. Він вніс просьбу о пашпорт, не залучуючи фотографії. Уряд відкинув просьбу. Пастор рекурсував, покликуючися на одно місце в біблії, котре говорить проти роблення образів. Однак департамент стейту рішив проти пастора і його релігійних скрупулів; хоть біблія не говорила про образи, американський горожанин, що хоче дістати пашпорт, мусить предложити свої фотографії.

ЛОРД НОРТКЛИФ ПРОДАВ ЛОНДОНСЬКИЙ „ТАЙМС".

ЛОНДОН, 26. мая. — Сьогодня появились тут сензаційні вістки, що лорд Норткліф, власник найповажнійшого у світі дневника, лондонського „Таймса", продав його новій спілці, яку контролює сер Джан Еллермен.

ЛАТИСЬКІ РОБІТНИКИ НЕ ХОТЯТЬ НАЛЕЖАТИ ДО МОСКОВСЬКОГО СТУДЕНТСЬКОГО ТОВАРИСТВА.

РИГА, столиця Латвії, 26-го мая. — Робітничі союзи Латвії голосували сьогодня над справою приступлення до московського „третього інтернаціоналу" і в голосованню заявились проти приступлення до нього.

Натомісць збори рішили признати амстердамський інтернаціонал.

КОЖДИЙ МУСИТЬ СЛУХАТИ ЗАЗИВУ СУДДІ СЛУЖИТИ ЗА ПРИСЯЖНОГО СУДДЮ.

В місті Бриджпорті, Конектикат, має відбутися розправа над панею Етел Гачинс Нот, котра мала на спілку зі своїм любком убити свого чоловіка. Так як справа набрала великого розголосу не лише в околиці, але просто по всій Америці, то суд має немало клопоту з вибором присяжних суддів. Кромі сего суд має деколи до діла з упертими людьми, котрі не знають, що вони мусять послухати суду, як він їх взиває прийти до суду і датися евентуально вибрати на присяжного суддю.

Таке трафилося з одним богатим фабрикантом. Франсис Г. Едріенс, фабрикант рільничої машинерії, не послухав суду і лише зателефонував до суді, що він не прийде. Суддя вислав до нього заступника шерифа. На другий день заступник шерифа доніс судді, що фабрикант, діставши судове завізвання ставитися як „тейлсмен" (так називається чоловіка, поставленого на лісту тих, з котрих мають бути вибрані присяжні судді), узлостився на заступника шерифа, кинув судове візвання на землю, подоптав його і ще вилаяв урядника. Однак до суду таки прийшов; тут суддя дав йому добре поученнє про горожанські обовязки. На се фабрикант каже: „Ну, але я таки прийшов, і ви мене маєте". Потім він пояснив, що його переконання противляться карі смерти.

На тій основі суддя його увільнив від служення на лаві присяжних, бо противник кари смерти не може служити присяжним суддею в ніякій праві, де може бути видана кара смерти. За кару однак, що фабрикант не хотів прийти до суду, суддя покарав його так, що казав йому сидіти цілий день в суді на розправі.

ЦІКАВІ ПОМИСЛИ НА ПАЧКОВАННЄ ГОРІВКИ.

Нюйорська поліція за один день поконфіскувала дуже цікаві начиння до переховування та перепачковування горячих напоїв. Межи ними були: дитячий візок, торба на папері, піч, візок для тягання товарів, кіллр, ровер, ручні торби, моторові лодки і купелева ванна.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Аліянтська Найвисша Рада збереться на нараду 3. або 4. червня.

НАРАДА НАЙВИСШОЇ РАДИ БУДЕ В БУЛЬОНЬ, У ФРАНЦІЇ, ДЛЯ ПОРІШЕННЯ СПРАВИ ГОРІШНЬОГО ШЛЕСКА ТА ІНШИХ ЕВРОПЕЙСЬКИХ СПРАВ, А ТАКОЖ ГРЕЦЬКО-ТУРЕЦЬКОГО СПОРУ В МАЛІЙ АЗІЇ.

ПАРИЖ, 26. мая. — Засіданнє аліянтської Найвисшої Ради імовірно не відбудеться скорше як в пятницю або суботу другого тижня (3. або 4. червня с. р.).

Засіданнє буде в Бульонь (Boulogne) у Франції і буде повним засіданнем представників всіх головних аліянтських держав і Америки.

На конференції Найвисшої Ради будеться обговорювати передвсім справу Горішнього Шлеска й інші європейські справи, а також грецько-турецький спір за посілости в Малій Азії.

В Конференції, як звісно, візьме участь перший раз американський амбасадор у Великій Британії, полковник Джордж Гаврі. У французьких політичних кругах привязують велике значіннє до участи Америки в нарадах Найвисшої Ради, заповідаючи, що американський представник внесе до аліянтів мировий та угодовий елемент.

УСПІХ ФРАНЦУСЬКОГО ПРЕМІЄРА БРІЯНДА.

ПАРИЖ, 26. мая. —Дебата над заграничною політикою французького премієра Бріянда в парламенті тривала 5 днів. Нині (в четвер) пополудни дебата зачалась о 3. годині, а скінчилася щойно о 11. годині вночі. По скінченю сеї політичної розправи палата послів голосувала над признанием довіря премієрови Бріяндови. За признанием заяви довіря голосувало 403 посли, а проти признания 163 послів, отже Бріян здобув більшість 240 голосів.

Сей успіх премієра Бріянда означає признаннє для його заграничної політики зі сторони французького парламенту, а саме признаннє для його спокійної і розважної, а притім і поміркованої політики у відношенню до німецької республіки, а рівночасно для його рішучої оборони єдности з Великою Британією і другими аліянтами.

Фракція націоналістів, котрих Бріян назвав „горячими головами", а яка була за дальшою військовою окупацією Німеччини, понесла пораженнє, а тимсамим під теперішню пору потрепіла невдачу також і її політика.

По сій побіді Бріян поїде на другий тиждень на нараду Найвисшої Ради в Бульонь, де вже тепер мати-ме свободу рухів у своїй заграничній політиці.

СУД НАД ВОЄННИМИ ЗЛОЧИНЦЯМИ.

ЛЯЙПЦІҐ, Німеччина, 26. мая. — Сьогодня високий суд, призначений для судження воєнних злочинців, засудив німецького офіцира Гайнера на 10 місяців вязниці за нелюдське трактованнє британських бранців вчасі війни, в таборі в Герне у Вестфалії, в Німеччині.

ЛОНДОН, 26. мая. — Коли британський міністер судівництва заявив сьогодня в палаті громад (парламенті), що в Ляйпцігу засуджено першого воєнного злочинця, на 10 місяців тюрми, піднеслись оклики обурення, що таку легку кару присуджено великому злочинцеви.

АНГЛІЙСЬКА ПОБІДА ПРИ ВИБОРАХ В ОЛСТЕРІ, В ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН, 26. мая. — По виборах до полудневого (айриського) сойму відбулись вибори до північного (олстерського) сойму.

Як при виборах до полудневого побідили айриські самостійники з партії „шин фейнерів", так знова при виборах до північного побідила англійська партія „юніоністів" (угодова партія Ллойда Джорджа, зложена з лібералів і консерватистів).

Айриші сподівалися осягнути якийсь значнійший успіх в провінції Олстер, одначе тамошнє населеннє (се переважно протестанти англійського і шотляндського походження) підчас голосовання відкинуло айриських кандидатів.

Юніоністи мати-муть 38 місць з усіх 52 місць північного сойму.

ПАН КОРФАНТИ ЗАНЯВ КАТТОВІЦ.

БЕРЛІН, 26. мая. — Пан Корфанти разом зі своїми „повстанцями" заняв місто Каттовіць, осередок углевого промислу на Горішньому Шлеску.

На улицях міста польські „повстанці" звели криваву боротьбу з німецькими оборонцями міста.

ПАН ДОМБСЬКИЙ МІНІСТРОМ ЗАГРАНИЧНИХ СПРАВ.

ВАРШАВА, столиця Польщі, 25. мая. — Президент Польщі Юзеф Пілсудський приняв резигнацію князя Евгена Сапеги зі становища міністра заграничних справ. Тимчасом обняв його теку його дотеперішній заступник Ян Домбський.

ФІНЛЯНДЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИКИНЕННЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

КОПЕНГАГА, столиця Данії, 25. мая. — З Гелсінгфорсу, столиці Фінляндії, доносять, що тамошні часописі домагаються від фінляндського правительства, щоби вигнало з краю московську большевицьку торговельну комісію, бо вона лише спричинює шкоду краєви, а не має гроший на купно товарів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.7

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

В пяті роковини.

Сьогодня, 28. мая с. р., минає 5 літ від дня, коли помер у Львові найбільший син Галицької України, Іван Франко.

Минуло 5 літ, відколи не стало між живими в Галицькій Україні того, що через кілька десятків літ вказував і мостив дорогу до красшої будучности українського народу, відколи пійшов на вічний сон той, що побіч Шевченка був нашим воскресителем, якого імя остане на віки в українській історії. Помер не тільки безсмертний поет і великий вчений, але рівночасно і всесторонний громадський діяч, що своїм духом і безвпинною працею в видавництвах, в часописях, на вічах з сірої маси зробив новочасний нарід.

Витерпів в життю богато, від своїх і чужих, а не подався аж до послідної хвилини. Подібно як Шевченко — бідний селянський син, ішов Іван Франко до світла і світло-правду ширив довкруги себе. Любив тих з суспільних низин, зпід селянської стріхи і з міських закамарків, що не зазнали правди, не бачили світла, не зазнали гаразду.

Заслуги Франка для українського народу так великі, що про них писати будуть цілі грядучі покоління і його слово остане на віки живим, доки буде жити український нарід.

Іван Франко перший з галицьких Українців відкривав причини хлопської недолі; один з перших гуртував селян до боротьби за красшу долю, даючи притім практичні ради, як уладити відносини на селі. Галицьке селянство любило Івана Франка як свого найбільшого сина, як свого першого правдивого просвітителя і провідника і нема між нашими хоч трохи свідомійшими селянами нікого, хто не знав би творів Франка і не цінив його за працю для селянства.

Іван Франко родився 15. серпня, 1856, в селі Нагуєвичах, дрогобицького повіта, де його батько Яць був бідним селянином-ковалем. Розпочав науку в сільській школі в Ясениці Сільній коло Нагуєвич. Потім учився в нормальній школі оо. Василіян в Дрогобичі; скінчив в 1875 р. з відзначенням ґімназію, і вибрався на університет до Львова.

Свою писменницьку роботу почав ще Франко в ґімназії і ще з ґімназії навязав зносини з редакцією студентської ґазети „Другъ", який видавало тодішнє студентське товариство „Академіческій Кружокъ", де гуртувалась молодіж, що оставла під впливом тодішніх москвофілів, так званої „старо-руської партії". До сего гурта української молодіжи пристав Іван Франко, прийшовши до Львова на університет і там стрінувся з покійним Михайлом Павликом, з котрим відтак опісля зачали одні з перших організувати наше селянство. Та лиш дуже коротенько оставав в москвофільській компанії. Його жива душа рвалась до свого нещасного народа і до праці над ним. Познакомився з українським вченим з Києва, Михайлом Драгомановом і се знакомство показало йому шлях, який став шляхом його цілого життя: шлях праці для українського народу мовою народу на основі думок, до яких дійшли найсвітлійші уми новочасного просвіченого світа.

Тернистою була дорога, якою в життю пійшов Франко...

В 1877 р. Франка й кількох його однодумців арештовано; держано довгі місяці в слідчій вязниці і засуджено за приналежність до тайного міждержавного соціялістичного товариства, про що вношено з того, що підсудні призналися до соціялістичних думок. В 1880 р. був він арештований знов в Яблонові коло Коломиї, відки пішки пігнали його шупасом аж до Нагуєвич коло Дрогобича. Підчас тої шупасової мандрівки пізнав він тюрми всіх більших східно-галицьких міст. В 1889. р. був арештований в третє.

Справа, яку він проповідував, і переслідування за політичні переконання відбились на його положенню серед суспільности. Значна частина нашої старшої інтеліґенції його довший час уникали як прокаженого за те тільки, що він проповідував нові думки і бажав волі і рівного права для всіх. Треба було довгих літ праці і великих заслуг, щоби здобути собі серед суспільности належне признанне.

Таке положенне відбивалось також на його особистім життю. Треба було боротись за щоденний хліб; заробляти у чужих (в рр. 1887 до 1897 р. працював Франко в польській редакції „Курера Львовского"). А коли здібностю і працею він здобув собі умови до визначного становища: в 1894 р. одержав він у віденськім університеті степень доктора фільософії і швидко опісля здав іспит на професора в львівськім університеті яко доцент української мови й літератури, — але тодішній галицький намісник Бадені не допустив до того, щоби Франко став професором університету.

Прийшлося отже Франкови заробляти дальше тяжко і гірко на кусень насущного хліба.

Від 1898 р. мав він змогу працювати виключно для українських ґазет, українського писменства і української науки яко співредактор „Літературно-Наукового Вістника" і співробітник наукових видань Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. Богато писав Франко для „Діла" і для „Свободи", де між іншим перший в приступний спосіб пояснив програму національно-демократичної партії.

В році 1908. Франко тяжко занедужав і від того часу безнастанно змагався з непереможною недугою, що ще в часі московського наїзду у Львові прикувала його до ліжка, з якого вже більше не піднявся.

Занепад здоровля Івана Франка проявився в осени 1915 року в такій мірі, що се означало наближування смерти. В зимі перебував він якийсь час в захисті для Українських Січових Стрільців, а під весну 1916 року перенісся знов до своєї реальности у Львові при ул. Понінського ч. 4. В останні тижні вже так був ослаб, що не міг ходити. Сидів у кріслі або лежав. Помер в неділю, 28. мая, о 4. год. пополудни, проявляючи до кінця проблиски свідомости.

Оставив писменне завіщанне з дня 9. марта, 1916, списане д-ром Степаном Бараном, в котрім своїм дітям оставив реальність і видавничі права, а Науковому Товариству імени Шевченка свою богату і цінну бібліотеку і всі свої рукописі. Величаві похорони, котрі були великою українською маніфестацією, відбулися у Львові в середу, 31. мая, 1916, на кошт Наукового Товариства імени Шевченка.

ЩО ТЕПЕР ДІЄТЬСЯ НА УКРАЇНІ.

НАЙНОВІЙШІ ВІСТИ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ.

Виклад очевидця.

(Оригінальна допись „Свободи").

ЗМІСТ: Вступ. — Як українське селянство дивиться на большевицьку владу а як на большевицький устрій. — Чому матрози роблять повстання. — Як виглядають міста на Україні. — Боротьба двох влад. — Справа освіти. — Земельна реформа на Україні. — Як села зблькували місто. — Де „комбіди" дужчі? — Про дві головні причини і про три роди повстань на Україні. — Про Махна і його промови до народа. — Чи повстання приносять який хосен? — Яка большевицька армія і з кого складається? — Хто тепер заливає українські міста і яка небезпека може з того вийти для України? — Ріжниця між лівобережною й правобережною Україною. — Чи можна на Україні жити й працювати?

Хоч багато людей виїздить з Великої України, яка тепер знаходиться під большевиками, то мимо того культурні народи Европи й Америки не можуть виробити собі ясного погляду про те, що там діється.

Чому?

З тої простої причини, що загал тих, які приїзджають з України, — це або прихильники й висланники большевицької влади, які з природи річі стараються представити все в найкращім світлі, — або знов це вороги всякої революції, які все представляють в світлі поганім, або знов люде, які не уміють ні описувати, ні оповідати. Безсторонних і цікавих описів та оповідань про те, що дійсно єсть на Великій Україні, маємо дуже мало.

До таких нечисленних описів належить виклад, виголошений з кінцем квітня на сходинах „Союза Українських Письменників і Журналістів" у Відні. Виголосив його б. старшина української армії інж. Віктор Поплавко, який щойно приїхав з Великої України. Виклад його робив враження безстороннього. З тої причини й подаємо зміст цего надзвичайно цікавого викладу:

Правдою єсть — говорив пан Поплавко, — що селянство на Україні ненавидить большевицьку **владу.** Але хибно думають на заході, що селянство ненавидить також большевицький (радянський) **устрій.** Нічого подібного! Селянство єсть за цим устроєм! Чому? Бо на селах влада большевицьких комісарів або зовсім не доходить, або доходить виїмково й рідко. В дійсности село має свою владу, має таку самоуправу, якої ще ніколи не мало. Воно вже засмакувало тої самоуправи й в потребі боронилоб її.

Друга хибна думка, яка панує на заході, це те, що — мовляв — большевицька влада опирається на моряках і робітництві. Тимчасом це **було** так, але вже не єсть. Тепер дуже богато моряків (матрозів) і робітників воює зі зброєю в руці проти большевицької влади; доказ: Кронштадське повстання, склад повстанських відділів Махна і т. д. Чому так? Бо як большевикам прийшлося будувати новий державний устрій, тоді показалося, що робітників і матрозів тільки виїмково можна було ужити до управи краєм, до адміністрації. Большевицька влада мусіла ужити маси старих царських урядовців, як фаховців. Це й викликало незадоволення робітництва й моряків, які при упадку господарсько-промислового й торговельного життя не мають з чого жити. Тай ідуть в повстанці.

Міста на Україні виглядають тепер зовсім інакше, як за давних, царських часів. Так звана буржуазія (купецтво і т. д.) зовсім знищена. І взагалі нема вже по містах України неслужбових людей. Все спролетаризоване. Українська інтеліґенція також спролетиризована й або рубає дрова та виконує инші тяжкі роботи, або втекла на села, де укривається. **Мала частинка** української інтеліґенції має у большевицьких влад службові посади, але — **третьорядні.**

Влада на Україні зовсім не залежить від місцевих „паркомів" (партійних комітетів). Ті комуністичні паркоми мають не рішаюче, тільки контрольне значіння. Большевицька влада — (як зрештою всяка влада в неспокійнім часі) складається з влади цивільної і військової. Між тими двома владами відбувається боротьба за перевагу: хто дужший? Розуміється, що перевагу майже все і скрізь має влада військова. А большевицьке військо вже мало чим ріжниться від царського. Хиба **назвою** й словом: **„тавариш".** Прості солдати переважно ворожі комунізмови, але й **ворожі й контрреволюції.** Вони з переконання говорять, що „контрреволюцію надо бить". Військо. на загал озброєне добре, але одягнене зле.

Освіта на селах відбувається переважно в українській мові, в містах рідше. Ізза недостачі книжок, паперу, чорнила і т. д. справа освіти не може добре стояти. А також і тому, що учителям не платять. Торговля закрита — і тому доріжня в усім страшна.

Земельна реформа по селах уже скрізь переведена — але без порядку, неорґанізовано: в котрім селі був великий пан, там селяне мають тепер доволі землі, а в котрім селі пан був малий, або зовсім його не було, там селяне дальше такі як були.

Села борються проти міст. Але роблять це несвідомо, інстінктово й неорґанізовано. Боротьба полягає на тім, що **села бльокують** міста продовольчо, значить: не довозять містам харчу. Супроти того міста роздяглися: мешканці міст проміняли за хліб останній одяг. Вже навіть меблі з міст починають щезати й переноситися на села. Як не стало вже в містах нічого, пішли на села реквізиційні обряди (відділи). Грабування сіл тревало так довго, аж поки селяни не перестали сіяти: роблять коло ріллі тільки, аби для себе стало. Тоді большевицька влада зі страху перед страшним голодом заборонила реквізиції й установила податок в хлібі і взагалі в натурі. Тепер іще невідомо, чи села повірять, що реквізицій дійсно не буде і чи знова возьмуться до праці. Від цего багато залежить.

Але й села не всюди виступають одностайно, бо наступило вже т. зв. розслоєння (роздвоєння) села: богаті це оден слій, а бідні це другий. Бідні зорґанізовані офіціяльно в т. зв. **„комбіди"** (комітети бідноти). Село поділилося на кляси ще ріжче, як передтим. Але хто був убогий, той остав таким. Злидота, біднота у бідних ще гірша як за давних часів, бо нема вже економій (дворів), де убогі все таки щось заробляли. На загал „комбіди" лучше принялись на правобережній Україні, бо вона бідніща ніж лівобережна.

Повстання йдуть. Головно з двох причин: 1) ізза реквізицій, 2) ізза примусових мобілізацій. Але є також повстання під українськими національними гаслами. Ізза тих повстань большевицька влада являється на Україні **періодичною;** то вона єсть, то її змітають повстання. Найсильнійщий повстанчий отаман це Махно: район його обіймає часом навіть кілька ґуберній. Одначе його орґанізація бродяча: території він не має і якраз тим він міцний. Орґанізатор з нього добрий і добрий вояк-самородок. Вже три роки уганяють за ним і не можуть зловити. Махно боровся і проти большевиків і проти Вранґля, опісля пішов з Вранґлем проти большевиків, опісля з большевиками проти Вранґля; дістав у большевиків якусь „автономію" й вдарив на Вранґля з тилу тай завдав йому такий удар, що большевики могли його зовсім побити. Тепер Махно знов розійшовся з большевиками й вже „самостійний". Повстанців у Махна буває найбільше вісім тисяч. Зміст його промов до народа такий:

— **„Я не власть.** Я хочу тільки визволити вас. Далі що хочете, те й робіть. Можете навіть іти зі мною..."

Більше заможні селяне, які мають що продати, ставляться до Махна добре: бо він платить їм натурою, міняє. Повстанці Махна подібні тактикою до Хунхузів: сегодня вони є, завтра їх нема (як надійде більша сила ворога) розбіжуться між селянами — і розбери тоді, хто з них Махнівець, а хто ні.

Махно полонених розстрілює, але насильно мобілізованих тільки роздягає. Тому мобілізовані примусово беруть з собою від своїх громад посвідки, що вони мобілізовані.

Повстання на Україні можна поділити на три роди: 1) Повстання професіональні (фахові); тут належать також елементи (чинники), які роблять повстання з ідейно-національних причин, але тут належать і ті, що йдуть в повстанці „от нічого робить" (здеклясовані люде), як також ті, що втікають від примусових мобілізацій; цим останним лучше йти в повстанці, бо тоді можуть собі воювати в рідних сторонах, а так можуть їх вивезти в Росію, Туркестан, Сибір і т. д. Фахові повстанці це **люде пропащі** для нормального життя й праці бодай через половину — навіть тоді, як би змінилася влада. 2) Дальше є повстання чисто селянські, самосівні, викликані немов стихійно (елементарно), нпр. реквізиціями. Такі повстанці йдуть з вилами, косами, буками й т. и., бо набої селяне вже майже вистріляли, а нових не так легко добути в більшій скількости. 3) Вкінці є повстання **„мішані",** які повстають так: професійні (фахові) групи повстанців виждуть на підходячу хвилю обурення між селянами й піднімають повстання, розуміється для своїх цілий. А є між тими „фаховцями" всякі люді.

На загал — всі повстання все кінчаться нещасливо ізза того, що вони піднимаються неодночасно, звичайно недостаточно зорґанізовані або й зовсім неорґанізовані та зле заосмотрені в зброю й ще гірше в амуніцію. Тому **повстання приносять українському народови тільки шкоду, руїну й анархію:** після таких повстань наступає винищування найсвідоміщих селян, часть їх тратиться, часть вивозять в Росію, навіть села часом палять. І так Україна плавиться в огні таких повстань і в анархії. Майже в кождім повіті є оден або й більше повстанчих „отаманів", що мають в змові 50 до 150 людей, мають свої ставки (постої) в лісах і звідтам нападають на зелізниці, військові обози, міста... Сільська міліція держиться супроти них невтрально а селяне навіть прихильно, бо вони звичайно не грабують їх, тільки міста, зелізниці й обози. Влада по задавленню повстання роздягає дотичні села до чиста, забирає хліб, скот, одяг, скрині і т. д. Словом — ті повстання далеко більше шкодять українській нації ніж большевицькій владі.

Тепер рахунок на повстання **спізнений,** бо большевицька влада пішла на уступки селянству, дозволяє йому торгувати і т. п.

Там на Україні дуже надіються на якусь допомогу від еміґрації. А еміґрація надіється на тамошніх, що остали в краю — і нічого не робить, бо й не може робити. Але еміґрація повинна чесно повідомити край, щоби він не покладав жадних надій на її допомогу.

Большевизм сам собою не страшний Україні. Але біда щойно наклькується і полягає на тім, що під покришкою большевизму кріпшає раз-у-раз московський централізм. В большевії щораз то менше большевизму, а щораз більше московського шовіністичного централізму. Кождий красноармеєць розуміє, що Україна це московська кольонія, яка його годує. А армія большевицька на Україні складається з 90% з Москалів. Української армії нема, хоч єсть башкірська. Мобілізують і Українців, але їх висилають в глибоку Росію (правда — по дорозі втікає до 80% Українців). З глибокої Росії переселяється на Україну така маса кацапів, що по містах людність не поменшала, але збільшилася, особливож по містах середних і малих. Все це — московські переселенці! Ця формальна велика мандрівка москвинів закріпощує Україну щораз більше й міцнійше.

І якби так большевизм упав, — осталаб на Україні Москва й Україна булаб московською провінцією в ще більшій мірі, ніж за царату. Поки єсть большевизм, можлива на Україні бодай культурна праця. Ця можливість скінчиться з упадком большевизму. Вже тепер видно, яким духом віє від тої маси московських переселенців, яка очевидно готується обняти спадок по большевиках; ті зайди фізично винищують свідомих Українців навіть без чрезвичайки. І роблять це вони зовсім свідомо. Ясно й опреділено ведуть свою лінію винищення й закріпощення Українців. **Вони** в чрезвичайці мають своє свідоме й криваве жниво.

По цім інтересним викладі наступила дискусія. Опісля прелеґент відповідав на ріжні питання. З цеї додаткової частини його викладу найбільш інтересне було зясування ріжниці між лівобережною й правобережною Україною. Суть тої ріжниці полягає на тім, що на лівобережжі, де відносини більш уложені — українізація під большевицькою владою захопила коло 50% церков і взагалі робить поступи більші, ніж на правобережжі. Але скрізь замало українських культурних працьовників.

На питання, чи можна тепер їхати на Україну, відповідав прелеґент дуже здержливо. Коли хто йде туди нелеґально, то це риск (ризико), але тільки 30—40 верст від кордону. А дальше ні. Там уже легко можна дістати документи. Жити можна, коли не займатися політикою. Леґітимацію що місяця треба мати нову, але її вже опісля зміняють на основі старої і без хабара.

З цеї маси фактів, поданих прелеґентом, оден висновок певний: що коли **тепер** не приготуємо культурного скріплення українського руху, то можуть настати часи, коли це ще важче буде зробити, ніж тепер. В тій праці багато моглаб допомогти хочби тільки приготуванням культурних видавництв — порядна орґанізація американських Українців. Чи і що робиться в тім напрямі?

Подав **Осип Назарук.**

Г. КАВФМАН.

ЧОЛОВІК, ЯКОМУ НЕ МОЖНА ВІРИТИ.

Він простягає свою „приязну" руку та вдає, що хоче тобі помогти. Він дуже солодко зазначить, що йому незвичайно приємно з тобою познакомитися. Мов той хамелеон зміняє свою краску, так він зміняє свої особисті переконання, відповідно до свого окруження. Не має він жадних ідеалів, ні змагань, ні принципів; зате в кождій хвилі він готовий змінитись для власної користи. Він носить свої переконання подібно, як другі носять ковнірці і таксамо частенько їх зміняє.

Він старається бути приятелем кождого, а звичайно є нічим. Се першої води ґіпокрит (лицемір). Ніколи він не говорить того, що думає, або чого хоче. Він наперед укладає собі бесіду і говорить тільки такі річи, які на його думку тобі подобаються. Йому рішучо не можна вірити. Він не хоче робити собі ворогів і через те він трус.

Він — підлесник-плазун, великий брехун і нечесна людина в одній особі, бож люди ріжняться так дуже своїми переконаннями, що він, хотячи приподобатись завсіди усім людям, мусить тимсамим симпатизувати з богато річами й ділами, якими людина з сильною індівідуальностю мусить бридитися.

Його приязнь не є правдива. Вона не вироблена серед бурі життя; се рід виставового предмету, призначеного на показ.

Він є людським калейдоскопом, який кождому інакше представляється. Ніхто не може сказати, чим він властиво є. Хто хоче здобути довіре в людий, мусить держатися твердо як скала.

Бачимо з усього, що він нікого так не ошукує як себе самого...

Він уміє згодитися з двома противниками, хоч вони цілком незгідні зі собою. Він підпирає дві противні собі гадки в розмові. Він хоче стояти на обох боках пристані в однім і тісамім часі, і скоро тільки його дволичність вийде на яву, він тратить обі підстави і паде долів.

Він завсіди є підхлібником. Його бесіда — се словесна погань, якою він старається приспати здоровий розум людий тоді, як старається вплинути на їх здоровий погляд.

Його рада не має найменьшої вартости, тому що він думає своїм язиком, а не серцем. Він не має жадної цілі крім самолюбної, але й тої він не осягає, бо в нього нема потрібної до сього енерґії. Силу віри в себе може зродити тільки щирість. Ніодин лицемір не був ніколи через довший час провідником.

О, ніколи не оплачується бути „приятелем кождого". Се неможливе. Пробуй радше щось лекшого: перемінити закони природи, старайся засіяти пшеницю на дні моря або зробити, щоби 2+2 було 11.

Дуже мало знайдеться людий, що згоджувалися би в своїй вдачі. Се що люди не сходяться в поглядах і діяльности, вправляє світ в рух. Ся ріжніcть — се губка і кресало, що викрешують усе нові іскри. Противні гадки видобувають здорові ідеї з голови.

Старець Джед Джадсон (Jed Judson) любив говорити: „Мені подобається чоловік, що мене поборює. Він учить мене й помагає мені. Коли він має настільки сили, щоби видусити смолу з моєї шкіри, я маю нагоду переконатись, де я був слабший, ніж я думав. Колиж я зможу його поконати, я подвійно певний своєї сили. Людя, що цілий час обдаровують тебе солодкими словами, не є моїми товаришами. Не люблю входити в зносини із занадто товариськими людьми. Вони нагадують мені ловців, що своїм удано солодким голосом зваблюють індичку для цілком інших цілий, ніж дурний птах собі думає".

ЕКОНОМІЧНЕ ПОЛОЖЕННЄ В АМЕРИЦІ.

Поправа у промислах.

Департамент праці подає в своїм справозданню за місяць цвітень, що робота в Америці поправилася в вісьмох великих промислах.

Найбільша поправа зайшла в автомобілевім промислі, в котрім в місяцю цвітни працювало 25 процент більше робітників, як в місяцю марті сего року. За тим промислом ідуть: виріб вовняних товарів, котрий займав в цвітни 22 проценти більше робітників, як в марті; виріб пончіх та спідного одіння, при котрім в цвітни працювало о 8 процент більше робітників, як в марті; виріб мужеської одежі, котрою займалося в цвітни 7 процент більше робітників, як в марті; шовковий промисл, в котрім місячний приріст виносив понад 5 процент; циґаретовий промисл зі зростом майже 6 процент; бавовняний промисл зі зростом майже 2 процент; та шевський промисл, котрий виказав 8 процент приросту числа робітників.

Зате шість великих американських промислів показало в місяцю цвітни зменченнє числа робітників. Сюди належуть промисли: будова возів і направа возів; зелізний та сталевий промисл; шкіряний промисл; паперовий промисл; та добуваннє вугля.

Промисл в нюйорськім стейті.

Бюро статистики робітничого департаменту нюйорського стейту оголосило свої обчислення про стан робіт в сім стейті за місяць цвітень.

З сих обчислень виходить, що в нюйорськім стейті роботи були поправилися в місяцях лютім і марті, але ся поправа була лише хвилева і короткотревала, бо зараз у місяцю цвітни уже помітне було погіршеннє робіт. Хоч часи найгіршого безробіття в нюйорськім стейті, на думку уряду, уже проминули ще коло початку сего року, та все таки положеннє ще не богато краще, як воно було на початку року, бо число працюючих робітників виносило на початку цвітня всего о 1 процент більше, як 1. січня сего року. Се саме видно з порівнання сего числа з числом робітників, працюючих рік тому назад; показується, що в місяци цвітни сего року працювало о 25 процент (себто о одну четверту) менче робітників, як в тім самім місяци 1920. року.

Тому урядове бюро робить заключеннє, що нюйорський стейт ще не почав дійсно підноситися до нормального промислового життя. Поправка, яку можна було завважати в перших місяцях сего року, була викликана сезоновим попитом на кравецьку та ткалняну роботу. Правдивого завороту до поправи треба сподіватися аж в літних місяцях року.

Застій в автомобіл. промислі.

З Дітройт доносять, що автомобілевий промисл сподіється більшого застою в своїм промислі. Тому ряд фабрик почало уже обмежувати свою продукцію.

Так, примірom, фабрики Додж Бродерс увільнили з роботи велике число своїх робітників на цілий тиждень, кажучи їм в середу сего тижня, прийти аж у второк з неділі. Фабрика зменчила число робітників з 12,000 на 9,000.

Те саме роблять другі автомобілеві фабрики: Дітройтська фабрика Пейджа зменчила число своїх робітників до кількох сот, хоч в ній звичайно працює до 2,000 робітників. Дітройтська фабрика Тимкен має лише 500 робітників, хоч звичайно робить 9 разів тільки. В Пекард робить коло три тисячі, і послідного тижня компанія ще набирала нових робітників. Гап Мотор Кар Ко. робить всею силою, але вже більше не наймає нових робітників. Зате в кількох других фабриках починається жвавійший рух.

Американська Федерація Праці про безробіттє.

Американська Федерація Праці оголошує справозданнє про безробіттє в Америці, приготоване своїм секретарем.

Після сього звіту, в 210 містах Злучених Держав є нині без роботи 1,325,000 осіб, так юністів, як і неорґанізованих робітників. Се обчисленнє вказує на значну поправу в промисловім положенню Америки, бо місяць тому ся сама Американська Федерація Праці подавала число безробітних на 1,391,000 осіб.

Найбільше безробітних після сього рапорту має місто Ню Йорк, в котрім має їх бути 400,000. За ним правдоподібно іде місто Шикаґо, але справозданнє Федерації Праці не подає докладно числа безробітних в сьому місті. За ним іде місто Клівеланд з 125,000; Бостон зі 40,000; Мілвокі зі 24,000; Ст. Луис з 50,000, Питсбурґ з 60.000; Індіянополіс з 25,000; Синсинаті з 20,000; Лос Анджелес з 18,000. В Скрентоні Федерація Праці начислює півчверта тисячі безробітних; в Бетлегем 9 тисяч; в Провіденс 10,000; у Вотербері 22 тисячі; Ґренд Репидс півтретя тисячі.

Безробіттє зросло: в Клівеланді, Бостоні, Сен Луис, Індіянополис, Вотербері; воно остало таке саме в Ню Йорку, Лос Анджелес; і зменчилося значно в Мілвокі, Синсинаті, Скрентоні, Ґренд Фепидс, Провіденс, Бетлеґем.

Пересічна заплата сего року менча, як вона була рік тому назад.

Федеральна резервова рада, що має нагляд над банковим бизнесом в Злучених Державах, подає, що пересічна робітнича заплата сего року є о 6.4 процент низча як вона була рік тому назад. Се значить, що американські робітники тратять пересічно на кождих 100 долярів заплати 6 долярів 40 центів. Се є пересічна знижка, то значить, що одним робітникам зменчено більше, як о сю пересічну суму, другим менче. Найбільше потерпіли в своїй заплаті всякі нефахові робітники, щодо котрих знижка заплати виносить деколи навіть 50 процент.

Рівночасно федеральна рада резервова доносить про підвисшеннє пересічної робітничої заплати. Се сталося в трох федеральних резервових округах, а саме: в окрузі Далас, Сен Франциско і Ню Йорк. В Далас підвишка виносить 6 процент, в Сен Франциско аж 12 проц., а в Ню Йорку вона така мала, що властиво заплата остала така сама.

Найбільше знижено заплату в промислі автомобілевім, в котрім знижка виносить понад 52 процент; в промислі будівлянім, в котрім знижка виносить около 60 процент; та зелізнім і сталевім промислі, де знижка виносить 41 процент.

Щодо инчих робітників, то знижка виносить від 40 процент в ґумовім промислі до 3 процент в шевськім промислі.

Ціни на средства поживи.

Департамент праці подає справозданнє за ціни в місяцю марті і цвітни. Коли порівняти ціни 43 артикулів поживи в 51 місті в місяці марті з цінами тих самих товарів в місяцю цвітни, то виходить, що ціни 31 товару впали, 10 збільшилися, а 2 не виказали ніякої зміни. Мука впала на ціні о 6 процент, сливки о 7 процент, капуста о 21 процент, свинина о 6 процент. Найбільшу знижку цін показують міста в середині Злучених Держав, положені недалеко від великих центрів фармерського промислу, а далеко від портів та великих осередків фабричного промислу. Найменча знижка зайшла по містах, що з одного боку положені далеко від головних фармерських просторів, а з другого боку становлять головні осередки фабричного і копальняного промислу.

КИТАЙСЬКІ СТУДЕНТИ НА РАТУНОК ГОЛОДУЮЧИМ В СВОЇМ РІДНІМ КРАЮ.

Китайські студенти, що учуться на шикаґовськім університеті та північно-західнім університеті, згодилися межи собою обмежити свої видатки на їду на 65 центів на день через три слідуючі місяці. Всі заощаджені гроші мають бути відослані до старого краю на поміч для голодуючих. Крім сього студенти згодилися не курити, а студентки не їсти цукорків та не ходити на рухомі образки (мувінґ пікчерс).

На згаданих двох університетах є понад півтора сотки студентів і студенток з Китаю.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. Василія, від. 168, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що на піврічнім мітінгу дня 8. мая вибрано нового предсідателя, Григорія Бабина, бо бувший предсідатель, Никола Головатий, зрезиґнував зі свого уряду. Мітінги нашого братства відбуваються першої неділі по першім в гали п. М. Ваверчака під числом 720 Чарлз стр. — Г. Бабин, предс.; І. Денис, кас.; Г. Клим, секр.

ПОДЯКА

Сердечну подяку складаю Головному Урядови і всім Членам У. Н. Союза за виплаченнє мені $50 з фонду убогих. При сій нагоді взиваю всіх своїх знакомих, котрі ще не належать до жадної орґанізації, щоби вписувалися в члени У. Н. Союза, бо се є одинока справедлива орґанізація, яка вразі смерти або якої недуги свого члена виплачує запомогу точно і в скорім часі, як отсе мені виплатила. — **Михайло Скасків,** член тов. „Зоря", від. 69 У. Н. Союза.

ПРЯМО ДО ОДЕССИ

І ДРУГИХ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПАРОПЛАВ „ACROPOLIS" ВІДІЙДЕ З НЮ ЙОРКУ, PIER 5 В ГОБОКЕН (UNITED STATES ARMY TRANSPORT PIERS)

Третої кляси тикет до Одеси — і $5.00 такса. $175.

В СЕРЕДУ, 22-ГО ЧЕРВНЯ ПРЯМО ДО ОДЕСИ

Корабель „Акрополіс" є всім звісний і був на службі United States Army Transport, плаваючи між портами Злучених Держав і Філіпінами, Китаєм, Далеким Сходом, Францією і до краів Середного Моря.

Корабель „Акрополіс" був грунтовно перебудований, до його вигід додано ще около 100 вигідних фронтових кабін з горячою і зимною водою, уладжених в найновійшім стилю і відповідних для поодиноких пасажирів як і для родин. Сей корабель має лише одну клясу для всіх, а кабіни, кімнати їдальні, концертові галі, гімнастичні, бібліотечні, кімнату для курців і т. д. зістали перероблені після найновійших плянів.

Найбільше компетентні архітекти давали свої поради при робленю плянів для вигідного уладження третої кляси стіредку, і ми сміло заявляємо, що ми не щадили коштів і трудів для уліпшення сих кватир. Вони є добре провітрювані електричними приладами з верху покладів, передаючи все свіжий воздух до стіреджових кватир. Спеціяльна галя для їди зістала побудована поза фронтовим покладом а також уладжено галю для розривок на переді головного покладу, що уважаємо за найприємнійшу часть в трансатлянтійських великих кораблях. Сі дві галі займають 40.000 кв. стіп і кождий може оцінити наші старання для вигоди пасажирів. Кромі сего пороблено ще і другі вигоди в стіреджу уладженем барберні, водяних присків з горячою і зимною водою, а в шпитальнім відділі є норські і лікарі офіцери.

Для розривки пасажирів находяться пяна і всякі музичні інструменти. Рухомі образи і описи подій на суші в часі подорожи виставляються кождого дня. Гарний кіоск солодких напоїв і тісточок для вигоди смакошів. Куховарський відділ є знаменито зарядженний і має найліпших кухарів.

В Піреус, Константинополи і Констанци, маємо від давна свої офіси а всі пасажири приїзджаючі сюди найдуть ту добру опіку від наших клерків, які займуться Вашими пакунками і полагодять всі справи цлових вимог, а також займуться Вами при Вашім відїзді в дальшу дорогу.

Ми також понесемо кошти і будемо висилати безплатно з корабля бездротні телеграми перед причаленням до порту до Ваших родин і знакомих повідомлення про день приїзду корабля зі сходу і на захід.

American Black Sea Line

21-24 STATE STREET, NEW YORK CITY.

Telephone Bowlinggreen 5520.

ШІФКАРТИ

ЧЕРЕЗ

ГАМБУРГ, РОТЕРДАМ, АНТВЕРПЕН І ДАНЦІҐ продаємо по стисло компанійних цінах і даємо окремі каюти нашим пасажирам.

ГРОШІ

Пересилаємо по найнизшім курсі: кождий цент повірений нам пересилаємо в якнайкоротшім часі а на доказ доручую рецепіси з підписом Ваших рідних що отримали гроші.

НОТАРІЯЛЬНИЙ

відділ полагодить Вам ріжні справи краєві і американські і постараєсь Вам безплатно о пашпорт до краю в дуже короткім часі.

Від ДЕПОЗИТІВ платимо 4 процент річно.

Наш Банк оснований в 1898 році.

ІНФОРМАЦІЇ уділяємо даром в ріжних справах.

EMIL KISS, Banker

133 Second Ave., New York, N. Y.

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВ. МИХАЇЛА

Коли Ви недужі на яку скірну недугу, немічні на силах, як маєте ревматизм, нечисту кров, сверблячку тіла, катар жолудка, солітер (наліствик), конвульсії (падучу хоробу), кашель, перестуду, внутрішні болі від подвигання, або коли дбаєте про красу Вашого тіла і потребуєте лік на поріст волося, вусів, або для усунення волося, пофарбовання сивого волося, зроблення лиця гарним або взагалі на всі инші недуги, а хочете мати ґварантовану пораду і добру медицину, то опишіть нам зараз Вашу недугу а наші знатоки медицини Вам поможуть Жадайте катальоґ у:

ST. MICHAEL MEDICINE CO, INC.

CARLSTADT, N. J. Dep. D.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема ліпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Зважте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаєсь до науки всі найновійші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьтеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Записуйтесь до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.

Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по катальоґи

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

Коли їдуть до краю то їдуть через:

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK

бо ся фірма старається о вигідні місця на шифах, помагає при полагоді формальностий передвиїздових на користь їдучих і обслуґує якнайліпше.

Звертається увагу на кораблі відходячі на 2, 9, 16 і 23-го червня. — Місця резервується і визначується кабіни.

Доставляється доказ виплат від посилок грошевих протягом кількох тижнів.

Тому в інтересі кождого удаватися лише до:

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK

141 WASHINGTON STREET, NEW YORK

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР. вчс

Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4493.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 E. 17th St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. М. КАУФМАН, М. Д.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.

Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.

111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH

16 E. 7th ST., NEW YORK

Tel. Orchard 6072.

коло Церкви св. Юрія.

Говорить по українськи.

Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.

Наймодернійші електричні апарати.

НЕДУГИ МУЩИН

DR. KOLER

638 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Говорить по українськи.

Др. Колер відбув свої студії в Росії і має 28 літ досвіду у лічeнню мущин. Голосіться особисто, почтою не лічу. Години приняття: від 9. рано до 5. веч., в неділі від 9. до 2. попол.

ПРОФ. ДОКТОР ДЕЙЧ

ДОКТОР МЕДИЦИНИ

Лічить особисто з успіхом всякі недуги мущин, женщин і дітий.

Dr. DEUTCH,

229 E. 14th St., New York City.

Тел. Stuyvesant 933.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG,

304 — 2nd AVENUE,

(межи 17. а 18. улицею)

NEW YORK, N. Y.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant.

СПЕЦІЯЛІСТ

НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

Говорить по українськи.

Лічить всі хронічні застарілі слабости мущин і женщин.

Лікарська Порада Даром.

Год.: від 9. рано до 8. вечер.

В неділі від 9. рано до 4. поп.

Dr. ZINS.

110 East 16th St. N. Y.

між Irving Pl. & Union Sq.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПРОДАМ ХАТУ з огородом, полем і сіножатею дуже тано. Я походжу з села Староміщина, повіт Скалат, Гал. Всякі пояснення подам листовно як хто зголоситься до мене на адресу: STEPHAN OSADCZUK, 1135 East 11th St., Edyston, P. O. Chester, Pa. 24-25

$25.00 НА ДЕНЬ

Пощо тратити свій час, коли Ви можете заробити добрі гроші. Нам потреба богато людий в кождій місцевости. Пишіть до нас по інформації і залучіть 5 цнт. марками. 24пп-

UKRAINSKA KNYHARNIA,

748 N. Robey St., Dep. D,

CHICAGO, ILL.

КРАСА СЕ ЩАСТЄ ЖИТТЯ

Памятайте панни і замужні.

ДАРОМ порадимо усунути з лиця волосє, дзьоби, прищі, весняньки і угри, як придбати густе і лискуче волося на голові, білу шию і руки, повне і кругле погруде.—Зверніться до мене особисто. Офіс отвертий від 10-ої рано до 8. вечером.

DR. SPARROW, D. e.,

180 *Ave. C, New York, N. Y.*

ХУСТКИ

ЛІТНІ І ЗИМОВІ, ШОВКОВІ І ВОВНЯНІ, МОЖНА НАБУТИ ПІД АДРЕСОЮ:

UKRAINIAN BAZAR,

168 East 4th Street,

NEW YORK, N. Y.

KI-MOIDS

(ЗЕРНИСТІ)

ПРОТИ НЕСТРАВНОСТИ

Розпливаєсь сейчас на язику або в воді — теплій або зимній; не треба дробити.

СКОРА ПОМІЧ!

Є також в табличках для вигоди купуючих.

Продуковані через Scott & Bowne витворці

SCOTT'S EMULSION 14

ВИНАХІДНИКИ

Вишліть мені модель або рисунок Вашого винаходу егзамінації.

Жадайте мою книжочку винаходів п. з. „ПОРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ", котру отримаєте ДАРОМ.—Пишіть до мене по українськи.

Marcin Labiner,

Reg. Patent Atty. (S.),

15 PARK ROW, NEW YORK

ШИФКАРТИ

ДО КРАЮ І З КРАЮ ЧЕРЕЗ ГАМБУРҐ, АНТВЕРП, РОТЕРДАМ І БРЕМЕН, на

ЛЬВІВ, КРАКІВ, ЧЕРНІВЦІ І ТАРНОПОЛЬ

поспішними кораблями.

ПАШПОРТИ

виробляємо в кількох днях даром!

ГРОШІ В ДОЛЯРАХ

до України, Буковини і Галичини, скоро і совісно, почтою і телеграфічно, з повною гаранцією.

Наш Нотаріяльний відділ дає чемне і чесне обслужение.

По близші інформації приходіть або адресуйте: 95чс—

D. MEADOW,

190 AVE. B, NEW YORK CITY

(межи 11-ою і 12-ою улицею)

30

ПАТЕНТИ

Книжочка з інформаціями в патентових справах буде післана ДАРОМ на жаданне.

ВИНАХІДНИКИ

і другі пишіть по ню.

Імя A. M. WILSON є знане через 30 ЛІТ і кожда патентова справа нам віддана узискає найліпше полагодження. Пришліть модель або рисунок свого винаходу до провірення.

Пишіть днесь по українськи по українську патентову книжку на адрес:

A. M. WILSON,

Inc.

Registered Patent Attorneys,

310 VICTOR BLDG.,

WASHINGTON, D. C.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших покликів).

Ціна одної стрічки 10 центів.

NEW YORK, N. Y.

Т-во „Український Хор" в Ню Йорку, Н. Й., відограє при співучасти п. М. Комишевацької **в неділю, дня 29. мая 1921 р. ЗАПОРОЖСЬКИЙ КЛАД,** комедіо-опера в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького, в церковній гали, 28 E. 7th St., New York City. Режісер С. Комишевацький, Діріґент Т. Онуфрик. Початок о годині 6-ій вечером. Вступ: 75 і 50 цнт. Музика перворядна.

О численну участь просить

23-24 КОМІТЕТ.

PERTH AMBOY, N. J.

В понеділок, дня 30-го мая с. р. (Декорейшен Дей) відбудеться **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ і ПІКНІК** в Українській Гали і Парку під ч. 752 Стейт Стр., Перт Амбой, Н. Дж. Початок о годині 3-ій пополудни. Музика перворядна. Будуть забави і виграйки. Запрошує всіх

23-24 **Комітет Парохіяльний.**

NEW YORK, N. Y.

Українське Робітниче Т-во „Поморяни" уряджує дві чудові комедії **в суботу, дня 28-го мая 1921** в Українськім Народнім Домі, 217-219 E. 6-та улиця, Ню Йорк. **„ВІДЬМИ"**, комедія в двох актах, і **„КУДИ КОБИЛА ТУДИ ЛОША"**, комедія в одній дії. Вступ 65 цнт. Початок о годині 7.30 вечер. **По представленню баль.** 23-24

CARTERET, N. J.

Українське тов. „Боян" в Картерет, Н. Дж., устроює **КОНЦЕРТ** в честь 60-літних роковин смерти Тараса Шевченка **в неділю, дня 5-го червня 1921** в Chrome School Auditorium No. 2. Початок точно о годині 6-ій вечером. Ціни місць 75, 50 і 35 цнт. 24,6,8

McKEESPORT, PA.

Заходом **Співацького тов. „Боян"**, відограєсь прехорошу драму в 5. діях зі співами і танцями, М. Н. Старицького: **ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ, дня 30. мая 1921** (на Декорейшен Дей) в гали А. О. Н. на 6-ій улици, Мікіспорт, Па. Хор і оркестра під управою М. Матвійова. Початок о годині 7-ій вечер точно. О численну участь проситься сусідних товаришів Українців. Вступ 50 і 35 цнт.

124 КОМІТЕТ.

PITTSBURGH, PA., N. S.

ВІДЧИТ

про перші роки української іміграції в Злучених Державах

відбудеся **в неділю, дня 5. червня** в церковній гали на С. С. в Пітсбурґу о годині 7-ій вечером. 24і27

Хтоби з околичних священиків схотів зарядити відчит в своїй парохії, зволить зголоситися письменно до мене: о. Нестор Дмитрів, 44 Doerr St., Pittsburgh, Pa., N. S.

YONKERS, N. Y.

НЕДІЛЯ, 29-ого МАЯ, 1921.

Укр. гр. кат. Бр. св. Арх. Михаїла в Йонкерс, уладжує

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ І КОНЦЕРТ

при участи Співачок і Співаків тов. ім. Лисенка, під управою діріґента п. Мих. Фатюка. Галя: „Prospect Hall", 49 Buena Vista Ave., Yonkers, N. Y. Початок о 3-ій годині пополудни. Вступ 50 центів. Байда знаменита з Нюарку, Н. Дж. Баль до північи. Забава і гостина буде прегарна. Запрошуємо щиро всю місцеву і позамісцеву Україну. 24

Управа Братства.

SANTAL CAPSULES MIDY

СКОРА ПОМІЧ на катар міхури і течі.

Певне і успішне.

Кожда капсуля означена MIDY

Стережіться підробів.

АДВОКАТ

O. H. DROEGE

49 E. 7TH ST., NEW YORK

Розмовитесь по українськи.

Години урядові від 4. до 8. пополудни кождого дня, окрім неділь і свят.

СПРОБУЙТЕ ЗАКИ КУПИТЕ

Виберіть собі байсикл *Ranger*, **44 роди,** всілякої барви і величини. Вишлемо **на 30-дневну** спробу і оплатимо посилку. Єсли не будете вдоволені, зверніть, за пробне вживане не числимо. **12-МІСЯЧНА СПЛАТА** Покористовуючись виплатою сейчас стаєте власником. Звичайно родичі дають першу рату. Опісля енерґічні хлопці можуть самі заробити на місячну сплату. **ГУМОВІ** колесні обводи, труба, колеса, лямпки і другі складові части за пів звичайної ціни. **Гроший не висилайте.** *Ranger* катальоґ даром; ціни і сплати умірковані. Спеціяльна оферта для подорожуючих, яким залежить на часі.

MEAD CYCLE COMPANY, Dept. H-375, CHICAGO

ЕКСТРА!

Найгарнійший календар военний на рік 1921 і катальоґ найліпших годинників, ґрамофонів і инших новостий, вишлемо кождому, хто надішле 15 центів марками на пересилку і опаковання. Адреса:

PRACTICAL SALES CO., Dept. S., 1219 N. Irving Ave., Chicago, Ill.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщення, за більше разів дається відповідний опуст. Дворазове оголошення в 5 стрічок $1.00.

Пошукую свого вуєчного брата **ІВАНА БЕМКО,** з села Увсє, повіт Підгайці; замешкував в Бережанах а тепер мається находити в Америці. Хтоби знав про него або він сам, прошу зголоситись на адресу: NICHOLAS TERLUK, State Hospital, Scranton, Pa. 22-24

Пошукую свого шваґра **ІВАНА ДУБАСА** з Дубасів Синюрків, повіт Золочів, Гал. Рік тому перебував в Шікаґо, Іл., 421 Гурон ул. Хто з краянів знавби де він перебуває, зволить мене повідомити, або він сам зголоситься. JOHN SOKACH, 534 E. 18th St., New York City. 22-24

Пошукую свою братову **МЕРУ ДОДЗІНСЬКУ,** а видану за Николу Костура. Вона родом з Санока, Галичина. Перебували в Пітсбурґу і там мають дальше оставати. Хто з добрих людий знавби адресу сих осіб, або вони самі, зволять зголоситись до мене Йосифи Додзінської, з дому Осеньковська з Мхави, почта Балігрод. Мій муж зістав убитий а я жию з двома дітьми Гостось і Антось під адресою: JOSEPHA DODZINSKA, 321 Elizabeth Ave., Linden, N. J. 23-24

Хтоб знав, або пошукуваний самий, де перебуває **ЛЕСЬ ФЕРКАЛЮК,** родом з Кулачковець, повіт Коломия, Галичина, який мав перебувати під такою адресою: 255 E. 10th St., New York, або ч. 12 Ave. A, New York, най подасть вістку на адресу: Ukrainischer Leutnant KARACZ PAUL, Ukr. Briegadie, Deutsch Gabel, Cecho-Slovak Republ., Europe. 24

КОСИ

На днях отрималисьмо з краю коси, з найліпшої клепаної стали. Коса дуже легка, лише поверх фунта, довга 32 цалі. Ціна з пересилкою $3.75 за одну, за дві $7.00. Перстень до коси 50 цнт., брусок 50 цнт. Замовлення посилайте враз з грішми на адресу: 22-26

UKRAINIAN BAZAR,

168 E. 4th St., New York, N. Y.

БЮРО ДЕТЕКТИВІВ ДЛЯ СПРАВ КРИМІНАЛЬНИХ.

Подайте Ваші скарги до КАПІТАНА поліції детективів Gellesa, щоби арештував того хто Вас обікрав, ошукав або ушкодив. Вишукуємо мужа або жінку коли покинули одно друге. Беремо справи розводів. Капітан детективів MICHAEL GELLES, 318 Broadway, New York. Tel. Worth 3515. Приймаємо справи по цілій Америці. 17fs—

БОЛГАРСЬКИЙ ЧАЙ НА КРОВ

прибавляє здоровлє і силу немічним. Влекшує запір, скріпляє ослаблений жолудок і нирки і ділає прочищаючо на кров. Спитайте у Вашім другсторі або замовте впрост у фірми, а дістанете обезпеченою посилкою 1 велику для родини коробку за $1.25 або 3 коробки за $3.15 а 6 коробок за $5.25. Адресуйте: Marvel Products Company 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. 106су24

НЕ ПАДАЙТЕ ДУХОМ!

Що Ви не знаєте англійської мови, і запишетеся сьогодня а через 3 місяці Ви будете володіти таким богатим даром, Вам буде все доступне і Ви будете на рівні з Американцями, а чому? Тому, що Ви будете говорити, читати і писати по англійськи. Ми учимо через переписку почтою за малою оплатою а для Вашої великої користи. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 99-01

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,

Dept. 46, 525 West 47th St.,

New York City.

Наш цілий запас

МУЖЕСЬКИХ, ЖЕНСЬКИХ І ДІТОЧИХ

галянтерійних річий мусить бути випроданий на сій

ВЕЛИКІЙ ВИПРОДАЖИ

Тут подаємо декотрі річи, які можна купити у нашім складі по зниженних цінах:

СПІДНЕ БІЛЄ

500 тузинів мужеських Union suits, звичайна ціна $1.50 .... 79¢

269 тузинів мужеських Union suits, звичайна ціна $1.25 .... 69¢

Мужеське спідне біле 65 центів вартости, за 29 цнт. готівкою.

КОЦИ (BLANKETS)

Дуже гарні вовняні коци—звичайна ціна $1.50 один

2 ЗА $1.25.

СПЕЦІЯЛЬНО

Мужеські скарпетки, звичайна ціна 20 цнт., по.... 9¢

Великий вибір найліпшого виробу

РОБІТНИЧИХ СПОДЕНЬ І БЛЮЗ.

Найліпше „Кaкі" сподні $2.50 вартости, по $1.29.

Робітничі сорочки 59 і 69 центів.

ЖЕНСЬКІ ДОМАШНІ УБРАНЯ по дуже низькій ціні.

EAST SIDE BARGAIN HOUSE

ДВА ШТОРИ

49½ FIRST AVE., cor. 3rd St.,

2 COOPER SQUARE,

Bowery, cor. 4th St.

NEW YORK, N. Y.

Отворений щодня і в неділю.

ФАРМИ!

ФАРМА з 165 акрів, 14 кімнатний дім, обори і другі забудовання, 20 коров, 3 коні, 200 курий, всі фармерські знаряди, вози, великий сад овочевий, ріка з рибами, при битій дорозі, близько стації, школи, церкви. Ціна $6,800, готівкою $2.000. Писати по англійськи до: 04-29

ROSEN & GRUNES,

99 E. Broadway, New York, N. Y.

РІЖНОРОДНІ ФАРМИ В НЮ ЙОРКУ, НЮ ДЖЕРЗИ І ОКОЛИЦИ.

1) Фарма 85 акрів, дім на 8 кімнат, 5 коров, 2 коні, кури, машинерія. Ціна $3.000.00, готівкою $1.000.00.

2) Фарма 95 акрів, дім на 12 кімнат, 16 коров, 3 коні, кури, машинерія, стодола і другі забудовання. — Ціна $6.500.00, готівкою $2.000.00.

3) Фарма 58 акрів, дім на 11 кімнат, стодола і другі будинки, 3 коні, 2 корови, кури, машинерія. Ціна $6.500.00, готівкою $3.000.00.

4) Фарма 385 акрів, 2 доми, стодола, лоти на другі будинки, 35 коров, 5 коний, свині, кури, качки, гуси, машинерія. Ціна $12.000.00, готівкою $5.000.00.

В справі повисших і других фарм прошу голоситись особисто:

Mr. NATHAN BAKST,

28 Canal Street, New York, N. Y.

Tel. Oorchard 3125.

На листи не відповідаємо.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ БЛИЗЬКО ВЕЛИКИХ МІСТ.

154 акрів, новий дім, камінні барни, до фарми властитель віддає 30 штук худоби, 45 овець, 200 курий, автомобіль. Ціна $7.500, часть готівкою. — **Фарма 190 акрів,** на 12 кімнат дім, 2 стайні, 12 коров, 3 коні, 150 курий, всякі знаряди і машини фармерські. Ціна $4500, на легкі сплати. Є ще і другі ріжнородні фарми на продаж, приступні для кождого купця. Голоситись до: 118—

S. M. KAPLAN,

276 Grand St., New York, N. Y.

ФАРМИ, **купуйте лише з цілим інвентарем при великих фабричних містах в українській околиці.** Тут земля рівна без каміння; **маємо на фармах українсько-фармерське товариство, відділ У. Н. С. В околиці міста Oneida, N. Y. аж до Rome є найліпші фарми; проте вам скажуть наші українські фармери. Пишіть по цінник і опис фармів до:** 06вчс24

А. ФИЛИПЧАК,

DURHAMVILLE, Oneida, N. Y.

Telefon 38-F 41.

ФАРМА!

По причині смерти спільника мушу спродати зараз фарму, 132 акри; земля першої кляси, 15 акрів ліса, 90 акрів орної, решта пасовиско; 3 коні, 10 коров, 2 ялівки. Річний дохід з молока 1.500 долярів. Будинки, машинерія рільнича є вся. Збіжа, картофлі і т. п. усьо є. Положена вона є 7 миль від Ром, Н. Й., а 4 милі від Вермон при стейтовій дорозі. Ціна фарми $8.500. Завдатку хочу $3,700, решта на сплату $100 річно. По інформації пишіть до: 24-6

W. JANIK,

119 Shonnard St., Syracuse, N. Y.

ФАРМА ДО СПРОДАННЯ

124 акрова, 70 акрів засіяно, овес, жито, кукуруза, бураки, бараболі засаджені і т. н. 30 акрів грубого ліса а решта пасовиско; через пасовиско перепливає річка. Земля чорна і урожайна, дім новий з 12 кімнат, 2 стодоли, 2 стайні, 2 шопи, курник, дровітня, шпіхлер на збіже, будинок на молоко, 10 коров дійних, 1 бик, 2 телята, 2 молоді коні, 15 свиний, 60 курий, 50 кірят, 3 вози, 2 боґи, великі сани, малі сани, 3 плуги, 2 ручні, в тих один з сидженнем, косарка до сіна, грабарка, косарка до кукурузи, борони, машина до краяння бураків, машина до лущення кукурузи, віз до розкидування гною, машина до різання кукурузи, яка передає до сайла, інджай ґазоліновий о 6 коний сили, велика пила до різання дрова інджаєм, 75 кортів дров нарізаних, 2 плушки, 3 рала, сіварка, машина до молочення збіжа, валок, сад овочевий великий. Ся фарма знаходиться 2½ милі від міста Rome, міста великого і рухливого. Досить тут фабрик. Тверда дорога веде аж до міста Ром. Ціна тої фарми $7.900, вплати $4.600 а решта на легкі сплати по $100 річно на 5%. Сю фарму спродаємо тано з причини, що між двома властителями нема згоди. Ся фарма надається для двох і для одного до обробу. Продаємо фарму без жадних агентів, а хто її купить, то непожалує. Пишіть сейчас до властителя фармера: 24

JAKIW TYTAL,

R. F. D. 6, Rome, N. Y.

НАДЗВИЧАЙНА ПРОДАЖ.

Фарма 73 акри, дім з 9 кімнат, баня, вудженарня і другі забудовання, 2 добрі коні, корови, свині, 65 курий, качки. На тій фармі можна косити 40 тон сіна. Одна миля до міста. Ціна $4.000, готівкою $2.000. 24-26

2) Фарма 200 акрів, дім 12 кімнат, другий дім 9 кімнат, дві стодоли, ледівня, курники і др. забудовання; великий сад, 5 добрих коров, 2 коні, 100 кур, вози і машини. 2½ милі до міста. Ціна $5.500, готівки $2.500.

Маємо і другі добрі фарми на продаж. Голоситись до:

PISARKO і POKUTNY,

406 E. 5th St., New York City.

СТРИМАЙТЕ ВИПАДИ ВОЛОСЯ

Кому долягає випаданне волося, нехай звернеться до мене. Я запевняю, що здержу сю недугу протягом тижня. Прийдіть і переконайтеся. Години приняття від 10. до 1. і 3. до 9. Як Ви поза Ню Йорком, то пришліть $1.35 почтовим переказом або марками а ми пишлемо Вам се средство. 36с

SONIA KURMAN,

11 Ridge St., cor. Grand St.,

New York, N. Y.